Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 44 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Lapkričio-November 1, 1957 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XLVIII

PASTANGOS SUSTIPRINTI LAISVOJO PASAULIO JĖGAS

Jugoslavijos Tito darosi klusnus Maskvai. – Vakarų Vokietija nutraukė santykius su Jugoslavija.–Prancuzijos negalavimai. – Sustiprinti ryšiai tarp Anglijos ir Jungtinių Valstybių

Tarptautinių santykių įtampa, prasidėjusi netrukus karui pasibaigus, ir gavusi šaltojo karo vardą, dar neatslugsta iki paskutinio laiko. Buna momentų, kada net baiminamasi, jog gali vietoje vadinamo šaltojo karo prasidėti tikrasis ir jau baisus karas, kadangi šių dienų ginklai, kuriuos gali didžiosios valstybės panaudoti, turi nepaprastą naikinančią galią.

Atsakingi politikos vadovai, kurie numato baisenybes, visomis priemonėmis stengiasi sušvelninti esamus santykius. Bet, deja, kaip pavyzdžiui paskutiniu metu atsitinka priešingai, nes padėtis tarptautiniuose santykiuose dar pablogėjo.

Tito neištikibybė galutinai paaiškėjo

Jugoslavijos diktatorius Tito, vienu metu griežtai atsimetęs nuo Maskvos ir iš visos eilės vakarų valstybių tame tarpe Anglijos, Prancuzijos ir Amerikos išmeldęs tiesiog milijardus dolerių paskolų ir pašalpų, štai dabar aiškiai pasuko vėl Maskvos pusėn. Jo pripažinimas komunistų valdomos Rytų Vokietijos, buvo pasityčiojimas iš vakarų pasaulio. Tai buvo padaryta kaip tik po maršalo Žukovo apsilankymo Jugoslavijoje. Reaguota į tai visu griežtumu. Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris tuojau nutraukė diplomatinius santykius su Jugoslavija, atšaukdamas savo pasiuntinį iš Bielgrado ir paprašydamas Jugoslavijos Įgaliotinį apleisti Boną.

Tito nebegausiąs daugiau paramos

Padėtis pasidarė iš karto daug painesnė. O be to dar šie įvykiai sukėlė nemaža susirupinimo, kadangi sujaukė ligšiolinius planus ir galimus numatymus ateičiai. Valstybės Sekretorius J. F. Dulles jau pareiškė, kad tolimesnė parama Jugoslavijai busianti sustabdyta. Bet kas iš to? Juk Jugoslavija gavusi apsčiai ginklų iš vakarų pasaulio dabar juos prie progos net gali panaudoti prieš pačius jų tiekėjus. Blogiausia, kad įsitikinta, jog Jugoslavijos diktaturiniam režimui visai nebegalima pasitikėti ir iš jo negalima laukti ne tik sąjungininko, bet ir aplamai jo patikimos pozityvios laikysenos.

Tuo pačiu metu, nors tai labai nemalonu, bet tenka pripažinti, jog savitarpinis pasitikėjimas tarp vakarų valstybių yra smarkiai kritęs.

Karo pavojus gali buti pašalintas tik karo pajėgų pusiausvyros išlaikymu

Karo pavojus atitolinamas tik tuo budu, jeigu agresijai linkusios valstybės nejaučia savo perdidelės persvaros. Susilpnėjimas bet kurios valstybės vakarų pasaulyje tuo yra nepaprastai pavojingas, nes atsiranda paskatinamos nuotaikos kilti agresijai.

Prancuzija budama Europos svarbiausioje pozicijoje paskutiniame dešimtmetyje neišbaigia savo negalavimų. Jau toji aplinkybė, kad dėl nevykusio partinio pasiskirstymo parlamente Prancuzijoje negali susidaryti pastovi vyriausybė, labai pakenkia jos autoritetui užsienyje. Galima jausti, kad parlamento partijos ir grupės šiuo sunkiu metu vengia imtis atsakomybę už tolimesnę valstybinio gyvenimo raidą. O priežastys, kaip ir galima numanyti, yra grynai ekonominio pobudžio. Alžerijos karas Prancuzijos finansus baigia ardyti. Šis karas Prancuzijai jau kainavo 700 milijardų frankų, o iki šių metų pabaigos dar bus reikalinga karo eigoje išleisti vėl arti 400 milijardų frankų. Pinigo vertė nuolatos krinta, uždarbiai menki. Todėl Prancuziją kankina nuolatiniai streikai ir panašios negerovės. O Prancuzijai galimo konflikto su agresorium atvėju numatytas nepaprastai svarbus vaidmuo. Štai kodėl Prancuzijos sustiprėjimo laukiama dideliu nekantrumu.

Anglijos ir Jungtinių Valstybių sekmingi pasitarimai

Suezo kanalo konflikto metu buvo prabėgusi, vaizdingai kalbant, juodoji katė tarp Anglijos ir JAV. Dabar neseniai pasibaigęs Anglijos karalienės Elzbietos vizitas, kada amerikiečiai netarpišku jautrumu priėmė maloniai besišypsančią karalienę, turėjo lyg ir parengti dirvą tolimesniems pasitarimams tarp Anglijos ir Jungtinių Valstybių. Anglijos ministeris pirmininkas Macmillanas specialiai toms deryboms viešėjo Washingtone. Jo pasimatymai su prezidentu Eisenhoweriu ir valstybės sekretorium J. F. Dulles, kiek galima spręsti iš paskelbtų komunikatų, buvo nuoširdūs ir derybos davusios pageidaujamus vaisius.

Tai butų šviesesnis taškas šiaip ne labai giedriame politinių santykių akiratyje. Bet kadangi prieš akis dar tebėra gresmingi neramumai Viduriniuos Rytuos, kadangi galimų agresorių blokas kaip ten bebutų ne silpsta, o sekmingai siekia vienalytiškumo, kaip matome iš Jugoslavijos pavyzdžio, tai susirupinimas dėl tolimesnės tarptautinių santykių raidos dar negali sumažėti.

Laisvasis pasaulis turi skaitytis su atskirų tautų ir valstybių savotiškomis nuotaikomis ir pageidavimais, kuriuos kartais esti nelengva suderinti. Tad šių valstybių glaudesnių santykių galima pasiekti tik ilgoko ir kruopštaus darbo išdavoje.

Nauji mokyklos rumai

Vilniuje, Marytės gatvėje, atidaryta nauji 880 vietų mokyklos rumai.

Prisiminus Susivienijimo Ugdytoją ir Buvusį Sekretorių Joną Žemantauską

Jonas Žemantauskas

Rudeninio sezono metu, kada medžių lapai keičia spalvą ir vėjo pučiami vienas po kitam krinta žemėn, įvairios gėlės vysta ir ruošiasi žiemos poilsiui, nekviestoji mirtis slankioja pakampėmis ir skiria iš gyvųjų tarpo musų senesnės kartos veikėjus ir ugdytojus. Spalio 19 dieną nelaboji mirtis aplankė Susivienijimo buvusio centrinio sekretoriaus, organizacijos ugdytojo ir vieno pirmųjų narių namus ir išskyrė iš gyvųjų tarpo Joną Žemantauską. Tai didelis smugis musų organizacijai, nes velionis Žemantauskas, kaip įprasta sakyti, buvo nepalaužiamas ąžuolas, visą gyvenimą dirbo savo mylimam broliškam Susivienijimui ir, kiek jam sveikata ir laikas leido, didino organizacijos šeimą narių skaičium.

Po ilgos ir sunkios ligos jis mirė savo namuose, prieš mirtį tą penktadienį atšventęs 85-tąjį gimtadienį. Jis gimęs Lietuvoje 1872 metais spalio mėn. 18 dieną, Virbalio mieste, Vilkaviškio apskrityje, Suvalkijoj. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1891 metais jaunu budamas ir apsigyveno Waterbury, Conn. Budamas pilnas energijos, patriotingu lietuviu ir suprasdamas lietuvių organizuotumo svarbą, stojo į darbą ir pradėjo steigti klubus bei organizacijas ir ragino lietuvius prie jų priklausyti.

Jis buvo vienas pirmųjų organizatorių Lietuvių Piliečių Klubo, buvo jo pirmininku ir sekretorium.

Jis buvo vienas pirmųjų Susivienijimo 11 kuopos organizatorių ir pasirašęs ant kuopos čarterio, per daug buvo kuopos finansų sekretorium ir organizatorium. Taipgi jis dviem atvejais buvo centriniu sekretorium. Eidamas tas pareigas, važinėjo po įvairias kolonijas lankydamas kuopas ir ragindamas lietuvius rašytis prie Susivienijimo, nes jam rupėjo, kad visi lietuviai priklausytų broliškoj apdraudos organizacijoj ir vieningai dirbtų visiems lietuviams naudingus darbus.

Apsigyvenęs Waterbury, per daugelį metų dirbo Kažemėko banke iki jo užsidarymui, taipgi daugelį metų buvo teisme perkalbėtoju, nes Žemantauskas buvo prasilavinęs žmogus, gerai kalbėjo rusų, lenkų, lietuvių ir kitas kalbas, tai jis tose pareigose buvo nepavaduojamas ir jose išbuvo keliolika metų.

Kada 1901 metais šešioliktame Susivienijimo seime įvyko skilimas, velionis Jonas Žemantauskas, budamas pažangiu ir plačiai mąstančiu, pasiliko musų Susivienijime, ir parvykęs iš to triukšmingo seimo, dar labiau įsitraukė į organizacinį darbą, nes jam rupėjo, kad Susivienijimas išaugtų į didelę brolišką organiciją. Tas Ženmantausko troškimas išsipildė ir jo keletos desėtkų metų darbas nenuėjo veltui, nes jis mirdamas paliko savo mylimą organizaciją su dvyliką tukstančių narių ir virš trijų milijonų dolerių turto.

Susivienijimo istorija parodo, kad beveik nė vienas seimas neapsieidavo be Žemantausko. Jis dalyvaudavo seimuose, daugelyje jų sekretoriavo, buvo įvairiose seminėse komisijose, ir pateikdavo naudingų sumanymų organizacijos pagerinimui. Tai buvo, kaip senesni žmonės sako, Susivienijimo nepalaužiamas ąžuojas, kokių labai mažai yra.

Tiesa, Žemantauskui, kaip ir kiekvienam žmogui dirbančiam visuomenį darbą tenka susilaukti įvairių priekaištų, taip ir jam teko nemažai nesmagumų turėti, ypač iš tų žmonių, kurie organizaciją suskaldė, bet Žemantauskas, budamas šalto budo ir rimtai galvojantis, nekreipė dėmesio į priekaištus ir dar ryžtingiau dirbo ir ugdė Susivienijimą.

Į Susivienijimą Žemantauskas įsirašė 1894 metais ir išbuvo jo nariu iki mirtie — 63 metus. Labai mažai narių tiek metų išbuna organizacijoj, kiek išbuvo musų organizacijos tvėrėjas ir ugdytojas Jonas Žemantauskas.

Žemantauskas, be savo kuokoj daugelio metų darbo nemažai dirbo Susivienijimo ketvirtoj apskrity, jis dalyvaudavo beveik kiekvienam suvažiavime, ėjo įvairias pareigas apskrities valdyboje, o iždo globėju išbuvo ilgiausiai, nes iš tų pareigų pasitraukė tik prieš porą metų, kada nelaboji vėžio liga jo sveikatą pakirto..

Keliuose seimuose jis buvo išrinktas į įvairias pastoviasias komisijas, kuriose budamas visuomet darbą atlikdavo greitai ir pavyzdingai. Jį prie apsiimto darbo niekuomet nereikėjo raginti. Kada Susivienijime buvo vykdoma konversija, velionis Žemantauskas, budamas 11 kuopos finansų sekretorium, vienas visus narius perkėlė į naujas, geresnes apdraudas. Todėl jo darbai Susivienijimui ir visiems lietuviams ilgai nebus pamiršti, ir musų organizacijos istorijoj pasiliks genčių gentkartėms. Jaunesnioji karta iš Susivenijimo istorijos sužinos, kad gyveno žmogus, kuris visa siela buvo atsidavęs savo mylimai brolškai organizacijai ir lietuviškiems darbams.

Apie velionio Žemantausko mirtį Waterburio anglų laikraščiai plačiai parašė, paminėdami jo gimimo vietą, atvykymo į Ameriką metus, amžių, kokiose organizacijose priklausė ir kokius darbus dirbo gyvendamas tame mieste.

Palaidotas spalio mėn. 22 dieną tautinėse kapinėse, palydint dideliam buriui giminių, draugų ir organizacijų narių, kuriose jis priklausė ir dirbo. Prie karsto buvo daug gyvų gėlių, kurių tarpe gražus vainikas nuo Susivienijimo centro, ketvirtosios apskrities, šeimos narių, 11 kuopos, draugų ir kitų įvairių organizacijų.

Be Susivienijimo, klubų ir kitų vietinių organizacijų, jis priklausė prie Tėvynės Mylėtojų Draugijos, ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, ir pagal išgales joms dirbo.

Dideliame nuliudime liko žmona Agota, sunus daktaras Jonas, gyvenantis Middlebury, trys dukterys, Marijona ir Aldona, gyvenančios Waterbury, Viktorija, gyvenanti Philadelphia, Pa., ir keletas anukų.

Asmenyje Jono Žemantausko, Susivienijimas neteko organizacijos tvėrėjo, ugdytojo, nuoširdaus veikėjo ir didelio patrioto lietuvio.

Lai Tau, mylimas Jonai, po daugelio metų didelių ir sunkių darbų, buna lengva ilsėtis laisvoje Amerikos žemėje, o nuliudime likusiai šeimai, giminėms ir draugams reiškiame užuojautą ir linkime greito susiraminimo.

Vengrijos Sukilimo Metinės

Spalio 23 dieną Pavergtosios Jungtinės Tautos specialiomis apeigomis ir specialiu PJT Seimo posėdžiu atžymėjo Vengrijos sukilimo metines.

Prie PJT namų New Yorke prieš Jungtinių Tautų rumus susirinko PJT tautinės delegacijos ir nemaža svečių iš JT ir amerikiečių. PJT pirmininkas tarė žodį, grojant tautinius himnus vieno po kitos kilo JV ir iki pusės stiebo Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Vengrijos (Hungary), Latvijos, Lietuvos, Lenkijos (Poland) ir Rumunijos vėliavos. JV seržantui pučiant trimitą, susirinkusieji tylos minute pagerbė Vengijos ir visų sovietų pavergtųjų tautų laisvės kovų aukas. Ceremonija buvo fotografuojama ir filmuojama radijui, televizijai ir spaudai.

Po to Carnegie Endowment patalpose įvyko specialus P. J. T. posėdis. Jame tarė žodį Korėjos ambasadorius JV, Airijos, Tautinės Kinijos, Italijos atstovai JT, ir Tarptautinės Konferencijos P. Amerikos Kontinentui Ginti prezidentas admirolas Botto (brazilas). JV ambasadoriaus J. T. pareiškimą paskaitė jo atstovas, Vietnamo ambasadoriaus JV pareiškimą perskaitė jo patarėjas. Raštu savo pareiškimus atsiuntė JV vice prezidentas Nixonas ir New Yorko gybernatorius Harrimanas.

Laisvojo pasaulio atstovai atvirai pasisakė dėl Sov. Sąjungos grobuotiškos politikos ir Vakarų neryžtumo jos atžvilgiu, pabrėždami betgi, kad nėra pagrindo pavergtiesiems nusiminti, kad reikia tarptautinė padėtis atidžiai stebėti, iš jos mokytis ir ją veikti. Kai JT ir demokratinės galybės savo gražius principus tik žodžiais deklamuoja, nesiryždamos jų ginti, tai admirolo Botto mintis suorganizuoti pasaulinį visuomeninį antikomunistinį sąjudį, pajėgų formuoti tarptautinę opiniją yra tikrai verta rimto dėmesio.

(Nukelta į 3 pusl.)

SLA Pildomosios Tarybos Narių Posėdžiams Praėjus

Trijų Dienų Laiku Aptarta ir Išpręsta Daug Svarbių Reikalų

Spalio 23, 24 ir 25 dienomis centrinėse patalpose New Yorke vyko SLA Pildomosios Tarybos narių posėdžiai. Dalyvavo visi Pildomosios Tarybos nariai: prezidentas **Povilas P. Dargis,** vice prezidentas **Juozas F. Maceina,** sekretorius **dr. Matas J. Vinikas,** iždininkė **Nora Gugienė,** iždo globėjai **Eufrozina Mikužiutė** ir **adv. Steponas Briedis,** ir daktaras kvotėjas **dr. Steponas Biežis.** Taipgi posėdžiuose dalyvavo Kontrolės Komisijos pirmininkas **Stasys Gegužis.**

Nors posėdžiai tęsėsi tik tris dienas, bet per tą laiką aptarta ir išspręsta daug svarbių ir organizacijai naudingų reikalų, kurie buvo iš anksto priruošti ir posėdžiuose iškelti įvairiais reikalais. apie kuriuos bus parašyta vėliau.

Išklausytas Vajaus Komisijos platus raportas ir kiti įvairūs pranešimai iš atliktų darbų.

Neužmirštas ir busintis S. L. A. seimas, kuris įvyks 1958 metais Chicagoje. Seimas įvyks apie vidurį liepos mėnesio, kada daugiausia Susivienijimo narių atostogauja, tai kuopų delegatams ir kitiems bus gera proga atostogų metu dalyvauti seime ir pamatyti lietuvių sostinę Chicagą.

Posėdžiams užsibaigus, penki Pildomosios Tarybos nariai išvyko į namus, o prezidentas Dargis pasiliko rytojaus dienai centre atlikti su jo pareigomis susijusius reikalus, o sekmadienį, spalio 27 dieną, drauge su sekretorium Viniku, dalyvavo Susivienijimo ketvirtosios apskrities suvažiavime ir kuopų pirmininkų, sekretorių ir organizatorių sukviestam pasitarime New Haven, Conn.

Naujų Narių Prirašymo Talkos Pradžia Yra Gera

Bendra apdraudų suma jau artėja prie ketvirtadalio milijono dolerių. — Nemažas narių domėjimasis naujomis apdraudomis. — Nutarta siekti dar geresnių pagerinimų

Vajaus Komisijos posėdžiai

Prasidėjusioje narių prirašymo talkoje vis iškyla naujų reikalų ir pagrindinių klausimų, kuriuos tenka spręsti pačiai Vajaus Komisijai. Tuo tikslu praėjusią savaitę Vajaus Komisija posėdžiavo New Yorke. Posėdžiai vyko SLA centro patalpose ir juose dalyvavo SLA prez. P. P. Dargis, sekr. dr. M. J. Vinikas ir dakt. kvotėjas dr. S. Biežis.

Posėdžių eigoje buvo peržvelgta vajaus atliktieji darbai, gvildenta gautieji vajaus duomenys, kurie parodė, kaip vyksta narių prirašymo prasidėjus nauja talka ir aptarta tolimesnieji vajaus planai.

Komisija, apsvarsčiusi atliktuosius ir vykdomus vajaus darbus, rado, kad jie vyksta numatyta tvarka ir planingai. Nevisada galėjo komisija susirinkti pilname sąstate ir todėl kaikuriuos skubius vajaus darbus teko atlikti ir spręsti pasitarus tik keliems nariams. Dabar komisija šiame posėdy priėmė ir patvirtino visus atliktus darbus.

Toliau komisija, susipažinusi gautais vajaus duomenimis, padarė kaikurias išvadas. Buvo apskaičiuota, kad šio vajaus bendra apdraudų suma veik jau siekia ketvirtadalio milijono dolerių. Pastebėta, kad naujai stojantys nariai užsirašo didesnių sumų apdraudas. Kaikurie yra paėmę $10,000.00 apdraudas, tai yra pačią didžiausią sumą, kokią leidžia SLA konstitucija.

Su didesnių sumų apdraudomis kartu didėja ir organizacijos pajamos, kurios įplaukia į SLA iždą, kaip duoklės mokamos už apdraudas.

Taip pat nemažo dėmesio sulaukė naujai įvesta dešimties metų taupomoji apdrauda. Ji yra narių teigiamai vertinama, nes, atrodo, kad yra suprasta jos geroji pusė, jog narys, gaudamas apdraudą ir mokėdamas už ją nedideles duokles, kapitalą krauja sau pačiam, nes už dešimties metų apdraustasis narys atsiims visą apdraudos sumą. Tokia apdrauda yra labai naudinga vaikams ir jaunimui, nes gautieji pinigai gali labai praversti jų savarankaus gyvenimo pradžiai.

Kaip matyti iš ligšiolinių vajaus duomenų

Daugelis naujų narių įsigyja akcidentalinę apdraudą.

Ši nauja apdraudos rušis taip pat yra pradėta vykdyti tik šiame vajuje. Ją gali gauti kiekvienas SLA narys, kaip pridėtinę prie gyvybės apdraudos. Iš naujai įstojusių į SLA narių nuo rugsėjo 1 dienos net 21% stojančių su gyvybės apdrauda kartu įsigija ir akcidentalinę apdraudą. Šia apdrauda taip pat domisi ir senesnieji nariai. Atrodo, kad šios apdraudos pigumas, tik du doleriai duoklių į metus už kiekvieną tukstantį dolerių apdraudos, skatina narius apsidrausti staigios nelaimės atvejui.

Padariusi savo darbų apžvalgą, komisija priėjo išvados, kad naujų narių prirašymo talkos pradžia ir vajaus kryptis yra gera. Nauji darbai ir planai yra dar tik pradėti vykdyti, bet jau gautieji rezultatai duoda pagrindo tikėtis gražių vaisių, jei tik bus išlaikytas reikalingas spartumas visų organizatorių.

Vajaus Komisija aptarė ir tolimesniuosius darbus, kurie turėtų prisidėti prie SLA augimo ir stiprinimo. Yra numatytos kaikurios lengvatos narių prirašymo darbe, taip pat viskas bus daroma, kad narių aptarnavimas butų dar greitesnis ir visame darbe butų pasiekta dar didesnio tobulumo.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

EARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States ------ $3.00
To Foreign Countries ----- $4.00

307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

Susivienijimo kuopų skubūs pranešimai turi buti prisiųsti ne vėliau savaite laiko prieš laikraščio išleidimą. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiura.

Keičiant adresus, BUTINAI paduokite zono numerį ir seną adresą.

MUSŲ REIKALAI

Kandidatų nominacijoms prasidėjus

Lapkričio pirmą dieną prasidėjo ir tęsis iki šių metų gruodžio mėnesio paskutinei dienai nominacijos kandidatų Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Nors nominacijos tęsis du mėnesius, bet jos turi buti atliktos vienam lapkričio ar gruodžio mėnesį.

Į tuos susirinkimus, kuriuose bus nominuojami kandidatai, kuopų sekretoriai ar kiti valdybos nariai, kuriems tas darbas pavestas, privalo sukviesti narius į susirinkimus atvirutėmis ar laiškais ir juos padaryti skaitlingais. Narių pareiga susirinkimuose dalyvauti ir atiduoti savo balsą už tuos asmenis, kurie, jų manymu, tinkami buti kandidatais Pildomosios Tarybos narių pareigoms rinkimų metu, kurie įvyks kovo ir balandžio mėnesiais.

★—:◆:—★

Išsiuntinėta nominacijom reikalinga literatura

Susivienijimo sekretorius išsiuntinėjo visų kuopų finansų sekretoriams nominacijom reikalingą informacinę literaturą, reikalingas blankas ir tiek balotų, kiek kuopa turi narių. Jeigu kurios kuopos finansų sekretorius dėl klaidingo adreso ar kitų priežasčių siuntinio negautų, tai praneškite centrui, o nominacijoms reikalinga informacinė literatura bus pasiųsta antru kartu.

★—:◆:—★

Dviejų apskričių metiniai suvažiavimai

Lapkričio 3 dieną įvyks dviejų apskričių, antrosios apskrities, gyvuojančios Massachusetts valstijoj, ir dešimtos apskrities, gyvuojančios Wisconsin valstijoj. Tų apskričių pareigunai yra veiklųs žmonės, taipgi apskritise priklausančios kuopos turi energingų veikėjų, tai reikia tikėtis, kad tų dviejų apskričių suvažiavimuose bus apkalbėta tik ką prasidėjusio Pažangos Vajaus reikalas ir apsvarstyti kiti organizacijos reikalai.

★—:◆:—★

Kuopų metiniai banketai-vakarienės

Susivienijimo dvi didžiulės kuopos, 38 kuopa Brooklyne ir 57 kuopa Worcestery, rengia metines vakarienes-banketus. 38 kuopos vakarienė įvyks lapkričio 9 dieną, o 57 kuopos — lapkričio 23 dieną. Tų kuopų narių pareiga patiems dalyvauti savo kuopos vakarienėje ir paraginti savo draugus ir pažįstamus dalyvauti ir linksmai broliškoje dvasioje praleisti vakarą.

Butų gražu ir girtina, kad ir kitos kuopos, nors ir ne tokios gausios nariais, pasektų čia suminėtas dvi kuopas ir surengtų kad ir kuklų pobuvį geresniam narių susipažinimui ir liuoso laiko praleidimui.

SLA Reikalai ir Veikla

Katarinos Katkevičienės 50 Metų Bendradarbiavimo Spaudoj Sukaktis

Katarina Katkevičienė

Susivienijimo darbuotoja Katarina Jusaitė-Katkevičienė šiemet švenčia spaudoje bendradarbiavimo 50 metų sukaktį. Lietuviškoje spaudoje ji pradėjo bendradarbiauti 1907 metais — atvykusi į Ameriką.

Be daug kitų jos plačiai aprėptų Amerikoje visuomeninio pobudžio darbų, savo laiku ji plačiai reiškėsi rašydama įvairiais klausimais Amerikos lietuviškoje spaudoje, o taip pat ir ligi šiai dienai su spauda turi artimus ryšius, joje bendradarbiaudama, nors jau žymiai mažesniu mastu negu anksčiau.

Anais laikais ji sugebėjo duoti pasigėrėtinų ir gyvų straipsnių net 8 Amerikos lietuviškiems laikraščiams ir žurnalams, čia įskaitant ir dienraštį Naujienas.

Senų laikraščių komplektuose mes randame visą grandinę įvairių jos raštų, graudenančių Amerikos lietuvius neužmiršti ir mylėti savo gimtąjį kraštą Lietuvą ir antrą išeivių lietuvių prieglobsties žemę — Ameriką.

Išaušus Lietuvos laisvei, džiaugdamosi Lietuvos kylančiu gyvenimu, ji jai mobilizuoja pagalbą, rašydama: "...neškime ir vežkime jai viską — širdį ir pinigus, kad ji butų graži ir garsi Europoje, o mes čia išeivijoje gyvendami butume verti jos gerų sunų ir dukterų neužmirštamo vardo..."

Antrojo Pasaulinio karo liepsnose ji mato Lietuvos laisvės saulutės nusileidimą ir dėlto rašo ragindama Amerikos lietuvius, kas kuo tik gali prisidėti prie bendro Amerikos rupesčio ir karo laimėjimo, nes tik Amerikos laimėjimas patikrins ir Lietuvai leisvę. Tačiau karo laimėjimas ne visus jos ir pasaulio lietuvių troškimus pilnai atnešė. Lietuva ir lietuvių tauta liko ilgesniam laikui ryžto ir kovos bandyme už tėvų žemės laisvę!

K. Katkevičienė, kuriai visai pelnytai pripažintas senosios kartos Amerikos lietuvių spaudos darbuotojos ir Susivienijimo organizatorės vardas, bandė rašyti ir įkandžius humoristikos straipsnelius, pavadintus "Plungsnos girgžtelėjimai", o taip pat ir feljetonus. Tačiau geriausiais jos raštais reikia laikyti publicistinius dienos klausimais straipsnius, organizacinio bei visuomeninio pobudžio, kurie buvo talpinami 1943-1946 m. kiekvienos savaitės Susivienijimo organe "Tėvynėje", jai specialiai skirtoje kolumnoje, su antraštinėmis autorės fotografijomis.

Budama šviesi moteris, ji nemažai parašė moterims straipsnių švietimosi reikalu, kuriuos suglaustai vadina: "Moteris tautos gyvenime". Ji čia, pabrėždama, kad moteris yra lygi vyrui, ragina moteris už lygias teises atiduoti ir lygias pareigas tautos ir šeimos gyvenime, nes: "...į moters rankas žymia dalimi yra atiduota tautos ateitis, kuri per savo šeimą — vaikus privalo įteikti ateities kartoms kilnumą, idealizmą, pasiaukojimą, dvasinio grožio pamėgimą, o tokį įkvėpimą įdėti į vaikus moteris — motina gali tik tada, jei ji pati tokią dvasią turi: juk iš tuščio nepripilsi!"

Bendrai jos raštus galima butų suklasifikuoti taip: a) Lietuva ir lietuvis; b) lietuvė moteris tautos ir šeimos gyvenime; c) lietuviška organizacija ir jos narių pareigos ir d) labdarybė, kurios reikalu, ji, ne tik raštais, bet ir savo gyvu atsidavimu gali buti daugeliui pavyzdžiu. Dr. G. I. Bložis, rašydamas "Tėvynėje" apie jos pagalbą savo tautiečiams, ypač besimokančiam jaunimui, ją pavadino "musų grandma" ne pagal jos amžių, bet: "Grandma" ją vadinu todėl, kad tuo budu jai suteikti pagarbą, nes grandma (p. Katkevičienės) ypatybė yra visų pasigailėti ir visus priglausti, kas tik šaukiasi pagalbos".

K. Katkevičienė ir jos vyras Vincas kilimo yra suvalkiečiai. K. Katkevičienė gimusi 1882 m., susipratusių ukininkų šeimoje. Į Ameriką atvyko 1903 m. Yra baigusi spec. audimo mokslą ir pritaikomos dailės mokyklą. Priklausė Vilniaus Dailės draugijai ir buvo 1922-1932 metais Lietuvos ir Vilniaus krašto lietuviams našlaičiams šelpti Chicagoje komiteto pirmininkė. Daugelio draugijų organizatorė ir įkurėja bei jų ilgametė vadovautoja. Už nuopelnus SLA vadovybės apdovanota padėkos ir pagarbos pažymėjimais. (Naujienos).

J. K.

"Lithuanian American Charities, Inc."

Kiek anksčiau Sandaroje buvo paskelbta, kad tokia draugija yra organizuojama Chicagoje. Dabar 41-me numeryje Sandaros skaitau, kad tokia organizacija jau inkorporuota. Na, ir pranešime jau kalbama apie tos draugijos tikslus ir siekius, pav.: "Svarbiausias jos uždavinys, kaip jau pats vardas nusako, bus: rupintis sušelpimu tų musų tautiečių, kurie dėl ligos ar senatvės patenka į sunkią medžiaginę padėtį ir tuo pat sykiu ieškoti išteklių įsteigimui poilsio namų neturintiems kur prisiglausti seneliams", ir tt.

Nieko nelaukęs pasiėmiau pasižiurėti naują, ką tik išleistą SLA konstituciją, jos Skyrių Pirmą, kuriame nurodomi b, c, h ir i punktais. Neturintiems SLA konstitucijos palyginimui "Lithuanian American Charities, Inc." su SLA tikslais, čia darau skaitytojams iš SLA konstitucijos ištraukas, kurios sako:

b) — Auklėti narių tarpe brolybės dvasią ir praktikuoti gailestingumo ir labdarybės principus.

c) — Teikti nariams medžiaginę pagalbą, padėti nedarbingiems nariams ligoje, šelpti mirusiųjų narių našles ir našlaičius.

h) — Steigti ir išlaikyti senyvo amžiaus nariams namus ir narių našlaičiams prieglaudas.

i) Steigti ir išlaikyti suaugusiems ir jaunamečiams nariams poilsio ir sveikatos ukius ir namus".

Perskaičius ir palyginus šių dviejų, senosios ir naujigimio, organizacijų principus, jie supuola vienodai į tą patį tašką. Čia ir kyla klausimas ar reikalinga steigti naujas labdarybės tikslams organizacijas, kuomet tie principai seniai SLA buvo skelbiami, tik iki šiol neįvykdyti. SLA, kaipo fraternalei organizacijai, geriausia tinka tuos principus praktiškai įgyvendinti. Ar gerų norų lietuviai inkorporatoriai Chicagoje, negalėjo surasti bendros kalbos tuo reikalu pasitarti su SLA Pildomąja Taryba, kad išvengti duplikacijos?

"Lithuanian American Charities, Inc.", toliau kalba, kad jie "ieško subendrintų pastangų šioje srityje ir platesnių užsimojimų, kuriuose pasireikštų ne vienas, ne du ar keli asmenys, bet šimtai ir tukstančiai amerikiečių lietuvių". Dar toliaus geri Chicagos lietuviai kalba: "Platesnė ir organizuota labdarybė suburs mus arčiau į kruvą, sustiprins tarpusavius ryšius ir pagražins (gal pagerins?) musų veiklos programą". Ar ne tą patį troškimą turėjo, ieškojo ir to paties dabar ieško SLA? Reikia atsiminti, kad SLA turi įkuręs "Lietuvių Tautinę Fondaciją". Jei Amerikos lietuviai gerieji ir blogieji, turtingi, vidurkiai ir biednieji, butų supratę ir prisidėję prie šio fondo — šiandien tas fondas galėtų aprupinti **visus reikalingus lietuvių reikalus.**

Antroji mano mintis: Mes turime tris apdraudos, labdaros ir savišalpos susivienijimus: Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, Lietuvių Rymo Katalikų ir Lietuvių Darbininkų. Šios senstančios trys ir plačios lietuvių organizacijos, jei jos mokėtų susijungti į vieną, kaip jos mokėjo savo jaunystės laikais susiskaldyti, jos pajėgtų aprupinti padoriu gyvenimu ne tik savo senus narius ir nares, bet ir nepriklausomus prie jų lietuvius biednuolius. Man rodos, kad Chicagos geri lietuviai apie tai turėtų pradėti kalbėt, o ne organizuoti naują labdaros organizaciją.

Kaip dadėčką noriu dar pridėti prie viršui pareikštų minčių štai ką: SLA 1958 m. Chicagoje laikys savo 50-jį seimą. Butų daug verčiau Chicagos inkorporatoriams ir nepriklausantiems prie S. L. A., kad jie pasiryžtų pasidarbuoti gauti bent 2,000 naujų narių SLA. Chicaga yra skaitoma Amerikos lietuvių sostinė. Kadėl ten SLA negalima turėti bent 10,000 narių? Mano manymu ten ir patsai SLA Centras reiktų perkalti. Sustiprinus tukstančiais naujų narių organizaciją, ji spręs ir įkunys visas reikalingas problemas.

Z. Jankauskas.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, pašvęstą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių sveikatos reikalams veda DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas.

Rašo DR. S. BIEŽIS

Kuno Šilima–Energija

(Tęsinys)

Iš čia aiškiai matome, kad sviesto svaras talpina savyje trisdešimtis sykių daugiau kalorijų už žalių kopustų tokį pat svarą. Kitais žodžiais sakant išeina, kad sviesto svaras pagamina 30 sykių daugiau šilimos už tokį pat kopustų svarą. Tai reiškia, kad sviestas kur kas maistingesnis, t. y. duodąs daug daugiau energijos žmogui, negu tokis pat kopustų svorio kiekis. Čia tyčia paėmiau kraštutinius valgius, kad aiškiau suprasti. Taip pat sviestas turtingesnis kalorijomis tris sykius už duoną ir keturius už liesą mėsą. Tik kalorijų apskaičiavimais mes tegalime teisingai įvertinti valgių maistingumą, o ne kitokiomis mieromis. Visiems svarbu turėti aiškų kalorijų supratimą ir tik jomis vadovautis visais maisto reikalais. Kalorijų pagrindas tiksliai išriša problemas nutukuliams suliesėti, mažasvoriams pasunkėti, išlaikyti normalų svorį ir pritaikinti reikiamą maisto kiekį sulig darbo ir amžiaus. Taipgi apdairi šeimininkė gali lengvai net gerokai nupiginti savo šeimos pramaitinimą kalorijomis skaičiuojant ir tuo pačiu sykiu išlaikyti aukštą mitybą. Juk gerai žinomas faktas, kad nekurie turtingi kalorijomis maisto produktai esti gana pigūs, o tuo tarpu kiti su mažiau kalorijų yra nepalyginamai brangūs. Pasirinkimas platus, bet reikia žinoti kiek kuris produktas turi savyje kalorijų ir žinoma tuo pagrindu reikia maistas rinktis, jei norima ekonomiškiau prasimaitinti. Žinoma, pirmon vieton reikia statyti balansuoto maisto svarbą, o kiti dalykai tegul pasilieka antraeiliais.

Tas pats francuzų mokslininkas padėjo tiksliau pasakius pagrindiniam metabalizmui, pamatą pagrindinei šilimos gamybai arba kuris lošia pirmaujantį vaidmenį tiek normalios sveikatos išlaikime, tiek nekurių ligų atsitikimuose. Jei tas pagrindinis metabolizmas sklandžiai balansuojasi, t. y. kiek maisto suvalgoma, ir tiek pat sunaudojama-sudeginama, tai iš šio taškaregio kuno sistema veikia normaliai ir todėl galima tikėtis visiškai geros sveikatos. O jei kartais nukripstama vienon ar kiton pusėn, tai tas jau savaimi įrodo mažesnį ar didesnį sveikatos pašlijimą. Dabar turima specialųs aparatai, kuriais galima matematiškai apskaičiuoti metabolizmo eigą. Kada pas ligonius pasireiškia mitybos tikslumo įtarimas, gydytojui panašiuose atsitikimuose labai svarbu patikrinti ir aiškiai nustatyti metobolizmo santykiavimo lygį. Ši infomacija pasako kas su maistu atsitinka, atseit, ar jis normaliai kuno sunaudojamas, ar procesas sulėtėjo, ar yra paskubėjęs, nelyginant pečiuje ugnis, kuri gali degti normaliai nustatytu tempu, priblėsti ir tik smilgti, ar be kontrolės užsiliepsnoti.

Metabolizmą tvarkyti yra vairuotojas, kuris reguliuoja galutiną maisto dispoziciją ir tuo pačiu veiksmu energijos gamybą. Kiek dabar žinoma tuo vyriausiu vairuotoju yra kaklo pasaginė liauka (thyroid gland) su pagalba vienos mažos smegenų liaukos vadinamos hypohisis. Šios liaukos savo vidiniais syvais turi pajėgumo normaliai išlaikyti pagrindinį metabolizmą. Bet esti daug atsitikimų, kada ši svarbi mašinerija pakrinka. Jei šių syvų permažai paleidžiama kunan, tai šilimos-energijos stoka pasireiškia. O jei kartais jų perdaug, tai tuosyk įvyksta šilimos-energijos perviršis, kuris žmogų taip sakant deginte degina, kaip ta įsiliepsnojusi ugnis. Abejuose atsitikimuose sveikata nukenčia. Gydytojas patyręs pagrindinio metabolizmo eigą, jau gali tiksliau orijentuotis bei gydyti ir dažnai išgydyti ligonį.

Rockford, Illinois

SLA 77-tos Kuopos Parengimas Pavyko

Kenoshos pasišventę ir gabųs teatralai, kuriems vadovauja p. Jarienė, jau trečią kartą atvyko į Rockfordą vaidinti. Šį kartą jie buvo pakviesti SLA 77-tos kuopos suvaidinti komediją "Nervai". Nežinau veikalo autoriaus, — greičiausiai tai vertimas iš svetimos kalbos. Tai trijų aktų juokų pynė, neišnarpliojami jaunos poros gyvenimo įvykiai. Kai jaunamartės motina moka dukrelę, kaip vyrą pavergti, tai gaunasi visai netikėti rezultatai, — visi suserga nervų liga. Tik trečiame akte viskas laimingai išsinarplioja.

Visi vaidintojai savo roles atliko itin gerai, o ypač duonkepys (p. Jaras).

Publika vaidinimu buvo labai patenkinta. Ji vaidintojams reiškė padėką ir prašė juos vėl atsilankyti.

Kenoshos grupė atsigabeno reikalingas dekoracijas. Jei galima taip pasakyti, atsigabeno ir kiek publikos. Dalykas tokis, kad vaidinimo pažiurėti atvyko žmonių ir iš kitų kolonijų. Buvo svečių iš Chicagos (ponas Yla su žmona), Racine ir Madison, Wis.

Svečiai buvo išlydėti namo su daina. O kai daina pasigirdo, tai ir svečiai kartu su vietiniais susėdo prie durų ant laiptų ir linksmai traukė dainas. Tik apie 10 valandą vakare pradėjo visi skirstytis.

Ačiu vaidintojams, publikai, svečiams ir parengimo darbininkams. Kiek numatoma, kuopai liks ir pelno (N.)

Žvalgas.

Chicago, Illinois

SLA 217 KUOPOS

eilinis susirinkimas bus š. m. lapkričio mėn 3 dieną, 2:30 valandą po pietų, Marquette Hall (6908 So. Western Avenue).

Susirinkimo metu musų kuopos nariai — broliai M. Mackevičius ir L. Šmulkštys kalbės apie Lietuvą nepriklausomybės metais ir sovietinėje okupacijoje.

Prašom visus narius ir svečius gausingai dalyvauti.

Kuopos Valdyba.

Hammond, Ind.

Mirė Juozas Preidis, SLA 273 Kuopos Narys

Šių metų spalio 3 dieną, savo namuose, 304 161-st St., Calumet City, mirė Susivienijimo 273 kuopos ilgametis narys Juozas Preidis, sulaukęs 62 metus amžiaus. Jis į Susivienijimo 273 kuopą įsirašė 1933 metais, ir per visą laiką, 24 metus išbuvo nariu geram stovyje, neišimdamas iš Susivienijimo nė vieno cento.

Iš Lietuvos paėjo: Karužinskių kaimo, Panevėžio valsčiaus ir apskričio. Buvo draugiško buvo žmogus, su visais gražiai sugyveno, už tai jį visi mylėjo ir gerbė.

Su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Dideliame nuliudime liko žmona Damicelė, dvi dukterys, Mrs. Frank Slicko ir Mrs. John Kowalski; Lietuvoje liko dvi seserys ir keturi anukai.

Lai Tau, mielas Juozai, buna lengva ilsėtis laisvoje Dėdės Samo žemėje, o nuliudime likusiai žmonai, dukroms ir seserims reiškiu užuojautą.

J. Maksvitis,
SLA 273 kuopos sekr.

Los Angeles, Calif.

PRANEŠU,

kad sekantis SLA 75 kuopos susirinkimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 9 dieną, 7 valandą vakaro, šv. Kazimiero parapijos salėje, St. George St. Nariai ir norintieji prisirašyti prie Susivienijimo prašomi dalyvauti.

V. Dovydaitis,
Finansų sekretorius.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS JAV KONGRESE

Neseniai išėjo iš spaudos anglų kalba 62 puslapių brošiura "Freedom for Lithuania", kurioje yra sudėtos J. A. V. senatorių ir kongresmanų kalbos, pasakytos minint 39 Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Ją spausdino J. A. V. vyriausybės spaustuvė, tarpininkaujant senatoriui Paul H. Douglas, o išsiuntinėjo daugeliui organizacijų bei asmenų senatoriaus raštinė.

Tam tikras "Freedom for Lithuania" brošiurų skaičius dar yra Amerikos Lietuvių Informacijos Centre, 233 Broadway, New York 7, N. Y. ir ALT Sekretoriate, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Dr. P. Grigaitis,
ALT Sekretorius.

PASILINKSMINO

Man teko gyventi kai kurį laiką kazokų žemėj, Kubanėj. Jų gyvenimo budas visai kitoniškas ir skirtingas nuo musų. Pas juos vyras— ponas ir valdovas, o moteris — amžina vergė. Ji turi dirbti ne tik namų ruošos ir lauko darbus, bet dar turi visaip patarnauti vyrui.

Mačiau kartą, žmona minkė duonos tešlą.

— Aš noriu gert, pasakė vyras įėjęs. Nors šulinys buvo čia pat, prie vartų, ir jisai galėjo pats pasemt vandens, bet jis to nepadarė. Žmona turėjo, pasiėmus kibirą, atnešt vandens, o tada vėl tęst savo darbą.

Jei vyras nori joti raitas, žmona turi jam paduot, už vadelių, išvalytą arklį. Nuo nuolatinių fizinių darbų moterys esti labai stiprios.

Kad palaikyti šeimynoj paklusnumą, ant sienos visuomet kabo nagaika, t. y. odinis botagas, kurio smugiai nepaprastai skaudųs. Tos nagaikos kartais paragauna ir žmona.

Taikos metu, apie neištikimybę negali but nei kalbos, gal but, nagaikai dėka — jos čia nebuna, bet karo laiku, kuomet vyrų nėra namuose ir nagaika ilsisi, moterys kartais pakrypsta.

Kazokės Nastės vyro jau trys metai nebuvo namuose. Pirmiaus jis rašė laiškus, bet dabar, ir laiškų neatsiunčia. Kažin, kur jis yra, gal žuvo, o gal nuėjo į kokius partizanus. Laikas bėga ir neatneša nieko naujo.

Atėjus Velykų šventėms, jai irgi užsinorėjo pasilinksminti. Jog ji dar jauna! Gatvėj dainavo, šoko ir vedžiojo korovodus. Tokia linksmybė truko iki vidurnakčio, po tam visi pradėjo skirstytis, daugiausiai poromis. Nastė ir ėjo namo, lydima dviejų jaunų kazokų. Kad užbaigt vakarą, visi trys įėjo į tankiai apaugusios krumokšniais kapines, pro šalį kurių ėjo. Kas ten atsitiko — niekas nežino, nes ir mėnulis, tuo laiku, buvo pasislėpęs, o kada jisai, už kiek laiko, išplaukė, pamatė Nastė stipriai pririšta storom virvėm prie... kryžiaus! Vyrukų jau nebuvo. Jinai daužėsi ir tampėsi iš visų jėgų, vienok atsirišti negalėjo, galop medinis kryželis neatlaikė ir lužo palei žemę. Ir tas jau buvo laimė! Kad tik, kaip nors, nueit namo ir nieks nepamatys, o ten jau ji gaus rodą.

Besislėpdama, palei daržus, Nastė šiaip taip, pasiekė namus. Koks gi buvo jos nustebimas ir siaubas, kuomet ji pamatė sėdintį ant slenksčio savo vyrą! Rankoj jisai laikė nagaiką. Ir reikėjo gi jam, nebuvus tris metus, kaip syk grįžt tokią nelemtą minutę!

Pamatęs Nastę, jis viską suprato.

Molodiec mano žmonele, tarė jisai, aš, budamas kare per tris metus, neužtarnavau kryžiaus, o tu per vieną naktį!... Su tais žodžiais jisai stipriai rėžė jai keletą kartų su nagaika. Nastė tylėjo, nes jautėsi kalta, ir stovėjo, lyg suakmenėjus, su kryžium ant nugaros. Tolimesnis atsiskaitymas jau vyko stuboj.

Taip vargšė Nastė nukentėjo už savo pasilinksminimą! Matyt, kad ir likimas buvo prieš ją, nes atsiuntė vyrą tokiu nelauktu laiku.

Sofija Ambrazevičienė.

LITUANUS VAJAUS AKCIJAI EINANT PRIE PABAIGOS

Prieš kurį laiką Amerikos lietuvių spaudoje buvo plačiai rašyta bei išsamiai pasisakyta LITUANUS leidimo reikalams pravesto vajaus klausimu. Pati spauda šiam reikalui buvo itin palanki. Išskyrus vieną savaitraštį, visų leidinių redaktoriai savo skaitytojų dėmesį atkreipė į leidinio prasmę ir jo naudą. Šiandien norime trumpai sustoti ties vajaus daviniais. Tiesa, kai kuriose vietovėse dar bandoma atlikti kai kuriuos vajaus uždavinius, bet bendroje plotmėje vajaus akcija jau baigiasi.

Lietuvių Studentų Sąjunga JAV-se, kuri yra oficialusis LITUANUS žurnalo leidėjas, vajaus pravedimą planavo 2-ose plotmėse: a) spaudoje išvystyti kuo stipriausią akciją žurnalo reikalu, idant skaitytojai ir bendrai lietuviškoji visuomenė patirtų apie patį leidinį, jo vertę ir naudą bei reikalingumą leidinį remti bei b) tiesioginiu kontaktu pasiekti visą eilę tautiečių ir prašyti jų konkrečios paramos. To vajaus pravedimui buvo sudarytas LITUANUS remti komitetas (kurio veiklos apimtis nesiriboja šiuo vienkartiniu vajum); jam vadovauja inž. V. Šliupas. Komitetas glaudžiai bendrauja su LITUANUS štabu; jungtinių pastangų dėka tad ir buvo pravestas pirmasis plataus masto vajus LITUANUS žurnalo leidimo reikalams. Akademinis jaunimas iš savo pusės padėjo daug pastangų; kas stebi lietuvišką spaudą, gerai žino, kad ji nepaprastu uolumu pris'dėjo prie žurnalo minties populiarinimo. Studentija už šį palankumą lietuviškai spaudai yra ypatingai dėkinga. Tiesioginio kontakto reikalams buvo atspausdinta 20,000 laiškų; iš jų apie 12,000 buvo išsiuntinėta tautiečiams. Atskiruose miestuose veikią studentų skyriai atliko išsiuntinėjimą bei pats centrinis organas uoliai į šį darbą jungėsi. Tad, bendrai žvelgiant, lietuvių visuomenė buvo informuota, kontaktuota ir jos paramos tikėtasi. O koks gi musų tautiečių reagavimas į jaunimo prašymus?

Iš viso į minėtus prašymus atsiliepė TIK 372 tautiečiai. Iš jų 108 užsisakė sau leidinį, prisiųsdami prenumeratos mokestį; 85 užsisakė leidinį bei prie prenumeratos mokesčio prijungė savo auką; 179 lietuviai atsiuntė žurnalo leidimui paremti auką, leidinio sau neužsisakydami. Nuo gegužės 15 dienos iki liepos mėn. 28 dienai LITUANUS štabą (Brooklyno adresu) pasiekė 991.00 dol. Ši suma nevisiškai padengia vieno numerio leidimo išlaidas. Be minėtos sumos, dar gauta $316.10 iš įvairių organizacijų, V. Adamkevičiaus surinkti 200 dol. vienoj Chicagos inžinierių firmoje (šias aukas sudėjo ten dirbą lietuviai) bei Los Angeles vajaus komiteto tiesiogiškai surinktos aukos, kurių bendra suma $143.00. Tokiu budu iš viso per aukščiau minėtą laikotarpį surinkta $1,650.10.

Per metus pasirodo 4 LITUANUS numeriai; žurnalo tiražas siekia 5000 egz. Šio darbo įgyvendinimui reikalinga $5000 suma (tai tik faktinės leidimo išlaidos, nes nei vienas LITUANUS štabo narys negauna jokio atlyginimo). Vajaus metu tikėtasi reikalingą sumą sukelti, tačiau iki šiol tepavyko gauti vieną trečdalį numatytos sumos. Ji padengė kovo ir birželio numerių išlaidas (kovo mėn. numerio išlaidos buvo mažesnės, nes tiražas buvo žemesnis). Tikimasi, kad Jaunimo Kongreso pelno 1000 dol., kuriuos numatyta paskirti LITUANUS leidimo reikalams, subalansuos rugsėjo mėn. numerio sąskaitas. Gi po to LITUANUS žurnalą gaubia labai neaiški ateitis. Jei tolimesnių aukų nesusilauksime, reikės jo leidimą sustabdyti. Tačiau viliamės, kad pradėtą naudingą darbą ir toliau galėsime tęsti.

Kaip iš paduotų davinių matome, į akademinio jaunimo prašymus atsiliepė tik apie 3 procentai tautiečių, į kuriuos buvo kreiptasi. Kitaip tariant, tik vienas iš 30 aukos prašantį laišką gavusių atsiliepė savo konkrečia parama. Štai keletas iliustracinių pavyzdžių: iš Chicagos atsiliepė 87 tautiečiai (laiškų išsiuntinėta apie 4000); iš Detroito gauti tik 2 atsiliepimai; tik 8 Clevelando lietuviai atsiliepė į studentijos prašymus; savo aukas prisiuntė 36 New Yorko tautiečiai (kreiptasi į 2,500). Šie skaičiai ir proporcijos kalba už save. Nemiela šiuos davinius matyti, tačiau tokia reali padėtis.

Savaime kyla klausimas kodėl tesusilaukta tik tiek dėmesio. Peršasi daug išvadų, tačiau bene tiksliausiai jas galima susumuoti į tris grupes: a) lietuvių visuomenė nemato prasmės leidinį remti, nes skaito, kad informacinis darbas yra beprasmis; b) tautiečiai pritaria studentų vedamai informacinei akcijai, tačiau daleidžia, kad leidinio finansinė padėtis gera ir todėl jo, t. y. atskiro inlivido nėra jau taip butina (kaimynas už mane atliks šią pareigą); c) lietuviškai visuomenei labai mažai rupi bet kuris pasireiškimas, kuris nesuteikia tiesiogiškai pajuntamos naudos. Gal tai aštraus interpretavimo galimybės, tačiau juk kiekvienam aišku, kad tokie daviniai jaunimo idealizmą ir darbštų pasišventimą informaciniam darbui veikia neigiamai, nes jaučiasi vieni, kuriems niekas nenori ar neranda reikalo padėti.

Ar iš tikro šio informacinio leidinio vertė tokia menka musų tautiečių akyse, kad jos neverta remti? Esame linkę manyti, kad toks tvirtinimas butų netikslus; tai nuomonei paremti turime 2 motyvus: a) pačių skaitytojų-svetimtaučių atsiliepimus bei b) musų tautiečių, kad ir nedaugelio, n u o š i r d ž i ą paramą ir padrąsinimus-paskatinimus. Trumpai į abu pažvelkime: keletas pavyzdžių, liečiančių skaitytojų-svetimtaučių reakcijas. Vienam garsiam universitete dėstąs profesorius praeitais metais nuvykęs į Prancuziją, Paryžiuje įsigijo dail. Kasiulio menką kurinį. Metus vėliau į jo rankas pateko LITUANUS numeris, kuriame apie Kasiulį buvo rašyta. Minėtas profesorius, pasikvietęs lietuvį, plačiau apie dailininką pasiteiravo, pasidžiaugė leidiniu ir ragino toliau jį leisti. Esą tik per LITUANUS jis tepatyręs, kad Kasiulis lietuvis esąs; dabar jam ir to menininko darbas kur kas suprantamesnis. Kitas atvejis: kito universiteto profesorius mums parašo laišką, prašydamas keliolikos vieno numerio egzempliorių, nes jis radęs musų leidinyje straipsnį, kurį gali pritaikyti savo dėstomame dalyke. Todėl norįs gauti pakankamą leidinių skaičių ir jį studentų tarpe išdalinti bei jiems tai kaip pamoką užduoti, iš kurios jie gali buti egzaminuojami. Trečias atvejis: pasirodžius leidiniui, savaitę vėliau gauname vieno mokslo žmogaus laišką, kuriame jis prašo pridėtą laišką persiųsti vieno musų straipsnio autoriui; minėto rašinio mintys jį sudominusios ir jie norįs sueiti į tiesioginį ryšį su tuo intelektualu. Iš tolimos Vokietijos ateina pasiulymas ten pasirodančiam žurnale parašyti straipsnį apie Sovietų Rusiją lietuvio akimis. Kansas City prieš mėnesį įvykusiame visų Amerikos bibliotekarų suvažiavime tarp kitų garbingų leidinių ir LITUANUS buvo išstatytas (suvažiavime buvo apie 3,500 dalyvių). Tai keletas epizodų, smulkmenų, kurios rodo, kad svetimtaučius pasiekiame.

Vyt. Vygantas,
LITUANUS redaktorius.

Vengrijos Sukilimo Metinės

(Atkelta iš 1 pusl.)

Po svečių tarė žodį pačių vengrų atstovas dr. Bartok ir PJT pirmininkas dr. V. Masens. Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas perskaitė PJT atsišaukimą į vengrų tautą. Atsišaukimas, konstatavęs vengrų ryžtą ir aukingumą laisvės kovai, apgailestavęs Vakarų pasaulio pasyvumą, išvadoje pabrėžė, kad sovietų tankais atremta vergija negali buti patvari, kad laisvė yra galingesnė už tironiją ir kad vieningos sovietų pavergtųjų tautų ir laisvojo pasaulio pastangos vieną dieną nupųs sovietų tankus ir jų šešelyje besilaikančius barbariškus bolševikinius režimus.

Po posėdžio PJT delegacijos ir posėdžio svečiai aplankė tuose pat rumuose esančią Vengrijos sukilimo dokumentų parodą ir žiurėjo sukilimo dokumentinį filmą.

Susivienijimo Kuopų ir Apskričių PARENGIMAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje antrosios apskrities metinis kuopų atstovų suvažiavimas šaukiamas šių metų lapkričio mėn. 3 dieną, 1 valandą po pietų, DLK Vytauto Klubo svetainėje, 447 Central Street, Lowell, Mass. Apskrities pareigunai prašo kuopas išrinkti atitinkamą skaičių delegatų ir prisiųsti suvažiaviman, tad patenkinkite pareigunų prašymą ir rugsėjo mėnesio susirinkimuose išrinkite delegatus.

—o—

rikoj dešimtoji apskritis šaukia metinį suvažiavimą šių metų lapkričio mėn. 3 dieną, 1 valandą po pietų, prie Susivienijimo 212 kuopos finansų sekretoriaus A. Glemboskio, 4203 Wilson Road, Kenosha, Wis. Apskrities sekretorius M. Kasparaitis prašo visas apskrities ribose gyvuojančias ir prie apskrities priklausančias kuopas išrinkti delegatus ir juos įpareigoti dalyvaut suvažiavime, nes bus aptariami svarbūs organizacijos reikalai.

—o—

Worcester, Mass. — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 57 kuopos rengiama vakarienė su šokiais įvyks šių metų lapkričio mėnesio 23 dieną, Lietuvių Klubo Salėje, 12 Vernon Street. Pradžia 6:30 valandą vakare. Reigėjai kviečia visus kuopos narius ir vietinius ir apylinkėse gyvenančius lietuvius ir lietuvaites dalyvauti vakarienėje ir gražioje broliškoje nuotaikoje praleisti šeštadienio vakarą su Susivienijimo nariais ir bičiuliais.

—o—

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje trečios apskrities metinis suvažiavimas šaukiamas lapkričio mėn. 24 dieną, 2:30 valandą po pietų, Lietuvių Mokslo Draugijos svetainėje, 142 Orr Street, Soho Pittsburgh, Pa. Apskrities sekretorius S. F. Bakanas prašo visas prie apskrities priklausančias ir jos ribose gyvuojančias kuopas išrinkti atitinkamą skaičių delegatų ir prisiųsti suvažiaviman, tad patenkinkite sekretoriaus prašymą. Posėdžiams užsibaigus,

SLA 40 kuopos rupesčiu bus pavaišinti **delegatai** skania vakariene.

SLA 322 Kuopa Susirinkimuose Įgyvendino Paskaitas

DR. ANTANO KALVAIČIO PASKAITA

(Tęsinys)

Nejaugi leidžiamos astromiškos sumos nuėjo niekais. Man bent atrodo, kad vienas kitas nepasisekimas — išėjimas vienos ar kitos valstybės iš Vakarų Europos orbito nėra tai įrodymas, kad teikiamoji materijalė ekonominiai atsilikusioms valstybėms pagalba liko ar lieka be pasekmių. Tik persikelkime mintimis į antrojo karo laikotarpį, kad surasti atsakymą į šį klausimą.

Karui užsibaigus visos sakyčiau Europos valstybės atsidurė ekonominiame ir moraliniame chaose. Visi mes prisimename sugriautą Vokietiją, apdaužytą Angliją, nusipolitikavusią Prancuzi j ą ir sukomunistėjusią Italiją. Daleiskime, kad JAV nebutų atėjusios pagalbon su savo resursais ir su savo inicijatyva. Ar mes butume tikri, kad šiandien žydinčioje Vokietijoje ar pramoninėje Anglijoje ar giedančioje Italijoje komunizmas nebutų radęs tokios pat dirvos, kurią jis šiandien randa neturtingose valstybėse. Ar Vakarų Vokietija skęstanti šiandien gerbuvio bangose turėtų tokią stiprią ekonominę bazę ant kurios pastatyta rimta konservatyvė politika ir pastovi vyriausybė. Teisybė, šį pavyzdį negalėtume pritaikinti Prancuzijai, kuri gal ir daugiausia naudojasi JAV teikiamomis pašalpomis, bet iš politinės-ekonominės kryzės negali išbristi. Bet čionai ieškokime kitų šiam nepasisekimui priežasčių. Atrodo, kad Prancuzijos kolonijalė politika sudaro jai vyriausią galvosukį. Kad sunormuoti savo ekonominį gyvenimą Prancuzijai, atrodo, prisieis atsisakyti feudaliniai kolonijalės politikos ir pasekti Anglijos pavyzdį, kuri palaipsniui išleidžia iš savo Imperijos atskiras kolonijas suteikdama joms nepriklaumų valstybių statusą.

Iš to galime daryti išvadų, kad politiniai ekonominiai normos, veikusios iki antrojo pasaulinio karo, keisis. Tautos, kurias anksčiaus eksploatavo didžios valstybės pamažu atgauna savarankiškumą. Tai yra ženklai ir įrodymai, kad praktikuojami ekonominės politikos principai keisis ir sudarys naujas formas, pritaikintas naujai moderninei civilizacijai.

Metę trumpą žvilgsnį į materijalę šios milžiniškos kovos tezę apsistokime į vykstančią moralei propagandinę šios kovos pusę.

Kiekvienas individas ar jis gyventų Vakarinių Valstybių ar Rytų orbituose, ar jis afrikietis, azijatas ar Amerikos kontinento gyventojas visi trokšta buti kuomažiausia varžomi, visi nori laisvės, visi principiniai sutika su laisser faire — daryk kas tau patinka principais, nes tatai yra naturalu, tokios rušies žmogų Dievas sutvėrė. Ta doktrina vyravo ir vyrauja per amžius musų civilizacijoje. Jos prieglobsty žmogus atsiekė didelių laimėjimų ne tik sukurdamas patogias gyvenimo sąlygas, bet gal svarbiausia tos doktrinos prieglobsty žmogus sukrovė neįkainuojamus dvasinius meninius ir estetinius turtus.

Komunistinė gi ideologija, pastačiusi vyriausių tikslu sukurti materijalį gerbuvį ir tam tikslui surykiavusi visas kuriamas jėgas tam tikslui atsiekti, vargu ar galėtų lygintis su laisvojo žmogaus dvasiniais polekiais — kurti ir įgyvendinti naujas idėjas, naujus projektus.

Tad ir šioje moralinėje kovoje ryškiai matosi Vakarų Valstybių persvara, kuri pamažu, bet palaipsniui griauna komunistinį mitą.

Čia sąlygos vakariečiams daug palankesnės. Paimkime pavyzdžiu Vokietiją. Kiekvienas atsilankęs į Vakarinę Vokietiją Rytų vokietys savo akimis mato, kad kapitalistinėje sistemoje geriau gyvena ne tik kapitalistas, bet ir darbininkas dėl kurio komunizmas tariamai kovoja. Radio bangomis siunčiamas į komunizmo tvirtoves tiesos žodis ne tik triukškina komunistinius melus, bet svarbiausia nurodo kokiomis priemonėmis mulkinamas rytietis. Viso to pasekoje mes jau pragyvename Rytų Vokietijos, Lenkijos ir Vengrijos sukilimus, o paskutiniais laikais ateina žinios, kad net ir pačioje Sovietų Rusijoje, ypatingai inteligentijos tarpe, jaučiamas bruzdėjimas ir nepasitenkinimas.

Įdomu paanalizuoti psichologinius visų šių nepasitenkinimų — arba geriau sakant sukilimų bei pasipriešinimų prieš komunistinį režimą, bruožus.

Rytų Vokietijos bei Poznanės sukilimai, atrodo, buvo sukelti darbininkijos, kuriems gyvenimo sąlygos prie šio režimo pasidarė nepakenčiamos.

Gi Vengrijos sukilimas arba revoliucija turėjo gal daugiau tautinio romantizmo antspalvį.

(Bus daugiau)

New Haven, Conn.

Dainininkas Arnoldas Vokietaitis Vėl Laimėjo Dainavimo Lenktynes

Apie Arnoldo Vokietaičio laimėjimą dainavimo lenktynėse kai kurie lietuviški laikraščiai jau pažymėjo. Jis dainavo spalio mėn. 7 dienos vakare vienoj gana žymioj televizijos programoj, butent Arthur Gadfrey Talent Scaut per WCBC Chanel 2, T. V. stotį, New Yorke.

Ta žinia per visą Ameriką praskambėjo, tartum žaibo greitumu, kada Arthur Gadfrey perstatė lietuvį dainininką, sakydamas: Now I present in Light Spat, Arnold Vokietaitis. Tas tikrai padarė didelį įspudį ir nustebino daugumą lietuvių kilmės T. V. žiurovų, nes gal tai pirmutinis lietuviškas vardas, ir tuo kartu dainininkas pasirodė Talent Scaut Televizijos programoj, kurioj dažnai pasirodo šimtai įvairių rušių muzikos talentų.

Arnoldas savo gražiu baso-baritono balsu labai žavėjančiai padainavo ir sužavėjo Telefizijos Studijoje esančią publiką, kuri jam gausiai plojo ir kėlė dideles ovacijas, kad laimėjimo rodyklė beveik sulužo ir Arnoldui Vokietaičiui teko daugiausia garbės.

Arthur Gadfrey pasikvietė Arnoldą dalyvauti jo programoje, kur jis dainavo porą savaičių ir pareiškė, kad dabar Arnoldas Vokietaitis bus dažnas jo programos dalyvis, tai reiškia, kad laikas nuo laiko motysime vėl Arnoldą Arthur Gadfrey programoje. Lietuviai, kurie tik girdėjo, visi džiaugiasi Arnoldo gražia lietuviška pavarde. Teko girdėti, kad po programos jis gavo daugybę teleframų ir laiškų nuo įvairių amerikiečių ir nuo lietuvių, kurie Arnoldui dėkoja už gražų pasirodymą televizijoj.

Arnoldo pirmesnis laimėjimas buvo praeitą pavasarį, kada Connecticut O p e r o s Com. teisėjai jam skyrė pirmą vietą dainavimo operos konteste įteikdami jam penkių šimtų dolerių vertės čekį. Tai aiškiai matome, kad Amerikos meno žinovai labai aukštai vertina Vokietaičio balso gerumą ir jo artistiškumą. Iš to matosi, kad jis žengia į meno aukštumas.

Arnoldas spaudos reporteriams pareiškė, kad jis nevarinėja jokios politikos, yra dainininkas ir visiems dainuoja, kas tik jį kviečia ir sutinka su sąlygomis.

Geriausio pasisekimo Arnoldai.

Televizijos Klausytojas.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys duoda naudingų žinių 70 m. SLA Sukaktuvinio Vajaus reikalais. Klausykite nurodytomis valandomis.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas, Vedėjas Petras Viščinis.
47 Banks St., Brockton 18, Mass. Tel. JUniper 6-7209.
WHIL — 1430 k. iš Medford, Mass. ir WORC — 1310 k. iš Worcester, Mass. Sekmadieniais 8 — 8:30 val. ryte.

CHICAGO, ILL. Margutis. Vedėja L. Vanagaitienė
6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
WHFC — 1450 k. Dabar turime kasdien radijo programą nuo 9:00 iki 9:45 val. vakaro. Ketvirtadieniais du kartu: nuo 7:00 iki 8:00 ir nuo 9:00 iki 9:45 (visos programos vakarais). O sekmadienį po pietų nuo 1:00 iki 2:15.

CHICAGO, ILL. Radijo Valanda. Vedėja Sophie Barcus.
7159 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. HEmlock 4-2413
Iš Stoties WGES — 1390 k. kas diena pirmadienį iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 ryte, ir kas pirmadienį nuo 7 iki 8 vakare. Sekmadienį iš Radio Stoties WOPA — 1490 k. ir FM 102-3 MC. 8:30 iki 9:30 ryte.

DETROIT, MICH. Lithuanian Melodies, Ved. Ralph Valatka
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich. BRoadway 3-222
WPAG (Ann Arbor) 1050 k. Sekmadieniais 1:00-1:30 p. p.

NEW YORK — NEW JERSEY. Lietuvos Atsiminimai. Vedėjas Jack Stukas.
1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.
WEVD—1330 k. 97-9 meg. Šeštadieniais 4:00-5:00 v. p. p.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargiai.
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.
WPIT — 730 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

PITTSTON, PA. Lithuanian Melody Hour. Vedėjai J. Macein ir adv. Thomas F. Mack.
466 Main St., Pittston, Pa.
WPTS — 1540 k. Sekmadieniais 10:30—11:00 ryte.

WILKES BARRE, PA. Vedėjas Adv. J. Verbalis.
500 Bennet Bldg., Wilkes Barre, Pa.
WILK — 980 k. Sekmadieniais 12:05—12:30 val. p. p.

LOS ANGELES, CAL. Lietuviškoji Radijo Programa, Vedėjas Bronius Gediminas. 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Cal. Tel. AXminster 5-2260 KALI 1430 k. Šeštadieniais 12:30 — 1:00 val. po pietų.

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

LANKĖSI REDAKCIJOJ

Spalio 28 dieną Tėvynės redakcijoj ir centre lankėsi saržantė Aldona Alytaitė, waterburietė, tik ką sugrįžusi iš Okinavos, kur ji išbuvo keliolika mėnesių. Ji jau daug metų tarnauja Amerikos kariuomenėj ir yra pasiekus saržantės laipsnio. Ilgoką laiką buvo Vokietijoje ir kitose valstybėse, o paskutiniu laiku Okinavoje. Dabar ji perkelta į Maryland valstiją, tai gavus atostogas parvyko aplankyti savo motiną, gyvenančią Waterbury, Conn., o iš ten atvyko New Yorkan, tai ta proga aplankė savo organizacijos organo redakciją ir centrą, ir užsimokėje į Susivienijimą už keletą mėnesių. Karinėje tarnyboje ji mano išbuti dar penkis metus.

Serga Ono Mikužienė, SLA Iždo Globėjos Eufrozinos Mikužiutės Motina

P-lė Eufrozina Mikužiutė, Susivienijimo iždo globėja, atvykus į Pildomosios Tarybos posėdžius, mums pranešė, kad jos motina Ona Mikužienė jau ilgokas laikas sunkiai serga, bet jai išvykstant į New Yorką motinos sveikata buvo pagerėjus. Linkime musų organizacijos iždo globėjos motinai greitai pasveikti.

Mirė William Melusky-Miliauskas

San Bernardino, California, spalio 23 dieną mirė William Melusky-Miliauskas, buvusios Susivienijimo centro ilgametės tarnautojos vel. Elenos Melusky-Miliauskiutės vyriausias brolis, sulaukęs 76 metus amžiaus. Dideliame nuliume liko šeima, seserys, brolis ir daug kitų giminių ir draugų.

Brooklyn, N. Y.

Dar Apie SLA 38 Kuopos Metinę Vakarienę

Užpraeitos savaitės Tėvynėj pranešiau apie Susivienijimo 38 kuopos rengiamą metinę vakarienę, kad ji įvyks lapkričio mėn. 9 dienos vakare, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo patalpose, ir prašiau narius ir visus geros valios lietuvius joje dalyvauti.

Bet kadangi iki tai tradicinei metinei vakarienei neperdaugiausia laiko beliko, tai aš dar kartą primenu ir prašau narius ir ne narius prie tos vakarienės jau dabar pradėt ruoštis ir joje dalyvauti. Turime nepamiršti, kad mųsų kuopa tik vieną kartą metuose rengia vakarienę, kurion nariai susirenka ir vienas su kitu arčiau susipažįsta, kaip kad broliškos apdraudos ir pašalpos organizacijos nariams pridera. Kuo dažniau mes vienas su kitu susitiksime, tuo geriau vienas kitą pažinsime, o tas priduos daugiau energijos dirbti savo organizacijai ir kitus lietuviškus darbus.

Todėl iš anksto įsigykite bilietus vakarienei ir joje dalyvaukite, o busite patenkinti.

Jonas Aymanas,
SLA 38 kuopos pirm.

SLA 152 KUOPOS

metinis susirinkimas šaukiamas lapkričio mėn. 12 dieną, 8 valandą vakare, William Welton svetainėje (buvusiose Atletų Klubo patalpose), 168 Marcy Avenue, Brooklyne.

Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes bus renkama kuopos valdyba 1958 metams ir nominuojami kandidatai Pildomosios Tarybos narių pareigoms. Yra ir kitų reikalų aptarimui, tad visų kuopos narių pareiga buti susirinkime. Pagal SLA konstitucijos patvarkymą, neatsilankiusieji gali buti baudžiami vienu doleriu.

Frank Lavinskas,
SLA 152 kuopos sekr.

Perrinkta Valdyba New Yorko Lietuvių Tarybos

Spalio 8 dieną Lietuvių Atletų Klubo patalpose įvyko New Yorko Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas. Atlikus formalumus ir aptarus susirinkimui skirtus reikalus, perrinkta valdyba 1958 metams, kurion įeina šie asmenys: J. Tysliava, adv. S. Briedis, P. Montvila, A. Ošlapas, V. Michelsonas, S. Aušrota, A. Kynastas, J. Šlepetys. Nariai: B. Spudienė, A. Varnas, A. Žilinskas, V. Stasiukynas, V. Gedgaudas ir dr. A. Skėrys.

Naujoji valdyba jau pradeda ruoštis prie Vasario Šešioliktosios minėjimo, kad ją gerai suruošus ir iškilmingai paminėjus Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktį. **Rep.**

Korn Krest, Pa.

Linksmos Vestuvės ir Kartu Laidotuvės

Rugsėjo 28 dieną nuvažiavus į Korn Kresta, Pa., Zigmanto Bajorskio ir Alice Lasky vestuves, prie gražiai papuoštų stalų, valgiais ir gėrimai apdėtų, visi linksmai ir gražiai laiką leido tarp savęs besikalbėdami.

Po pietų nuvažiavom į ukį Honlock Creek aplankyti jaunosios sesers vyrą Juozą Lasky, kuris buvo susirgęs, bet jį radom jau sustiprėjusį. Čia bebunant ir daugiau svečių atvažiavo iš Pittsburgh, Pa., butent Albinas Banišauskas su žmona Katarina. Čia greitai susitarėm ir dviem mašinom nuvažiavom į Kingston, Pa. aplankyti motiną Banišauskienę, kuri buvo Memorial Hospital apie savaitę laiko. Kaip ta ligoninė atrodo, negaliu pasakyti, nes buvo nakties laikas, tik prie labai plačios gatvės didelėm šviesom apšviesta, o prie tam reikėjo skubėti į vestuves ir labai atsargiai važiuoti, nes ant kelio buvo labai daug mašinų, kaip Lietuvoje prieš lietų kregždės skraido viena pro kitą.

Ligoninėje slaukės labai mandagios, ligoniams gerai patarnauja ir ligoniai patarnavimu patenkinti. Mortos Banišauskienės sveikata kiek pagerėjus, nors ji nustojusi daug kraujo.

Sugrįžus į vestuves, jau buvo dešimta valanda nakties. Kas čia tokio atsitiko?— mes vienas kito klausiame? Jaunavedžio sesutė, kuri buvo svočia, parpuolus ant grindų verkia, taipgi verkia ir Zigmantas, verkia Alice, verkia visi. Greitai į galvą atėjo mintis, kad gyvenime visko gali atsitikti. Prie durų mus pasitiko ponia Johana, kuri irgi apsiašarojusi, pareiškė: Antanai, tu mus palikai besilinksminančius, o sugrįžęs radai pilną butą ašarų ir verksmo. O kas gi čia tokio baisaus atsitiko? — klausia jos Zigmantas. Motina mirė.

Zigmanto motina Antanetė mirė ne tik iš senatvės, bet iš džiaugsmo, nes ji jau buvo 84 metų, bet su pilna energija mane pasitiko ir pasveikino. Prie tam ji pareiškė: Aš džiaugiuosiu, kad mano sunus gauna gerą žmoną ir Alice su juo bus leiminga, nes Zigmantas yra geras vyras.

Senutė matydama svečius ir savo anukus gražiai linksminantės, gailestis suspaudė jos širdį amžinai ir išskyrė ją iš gyvųjų tarpo ant visados. Tokis nemalonus įvykis atsitiko vestuvėse, kada jaunosios motina buvo ligoninėje, o jos vyro motina laidotuvių direktoriaus koplyčioje pašarvota. Tai nemalonios ir liudnos vestuvės, kokių niekas nesitikėjo ir kokių mažai pasitaiko.

A. J. Banišauskas.

McNaughton, Wis.

Namo Nuoširdi Padėka

Nuoširdžiai dėkoju Jonui ir Marytei Varakojams, kurie lankė mano vyrą jam esant ligoninėje ir namie. Ne tik patys lankė, bet ir mane vežė į ligoninę ir šiaip visokiais budais patarnavo, parodydami savo geraširdingumą, net užmiršdami savo kasdieninius darbus, kad tik galėtų mane aprupinti visais reikalais man bunant namuose. Tokį jų geraširdingumą aš ilgai neužmiršiu ir visados prisiminsiu savo gerus prietelius, kurie man taip draugiškai patarnavo.

Taipgi dėkoju ir visiems kitiems, kurie dažnai lankė mano vyrą ir kiek galėdami man pagalbėjo. Todėl visiems ir visoms už parodytą gerą širdį reiškiu savo širdingiausią padėką.

Ealon Simanauskienė.

Paieškojimai

Lietuvos Generalinė Konsulato New Yorke paieškoti asmenys:

Buivydaitė-Krakauskienė Monika, gyveno Windsor Locks, Conn.

Cibulskienė-Morkutė Leokadija, vyras Cibulskis Karolis, vaikai Bronius, Stefair Stepas.

Dagilius Andrius ir Antanas, ir Dagiliutė Katrė, iš Menčrakio k., Igliaukos parap., Marijampolės apskričio.

Daunoras Vytautas, sunus Jurkio.

Dirsė Jonas, gyveno Detroit 9, Michigan, 1951 Witt Street.

Domeika Feliksas, gyvenęs Švedijoje.

Juškaitė-Stasiunienė Ona, duktė Jurgio, iš Biržų apskr.

Kanys Jonas, sunus Mykolo.

Kiseliovas Vladimiras, ir sesuo Timiriazevienė Viera, vk. Aleksandro, gyveno Sao Paulo, Brazilijoje.

Krakauskienė-Buivydaitė Monika, gyveno Windsor Locks, Conn.

Kulišauskas Stanislovas.

Kuras Augustas, sunus Antano.

Kybartas Hermonas ir Jurgis.

Macijauskas Jonas, sunus Edvardo.

Masionytė Antanina, duktė Vinco.

Mažeika Antanas, sunus Igno.

Merkevičius Juozas, sunus Felikso.

Mikėnas Elzbieta.

Morkutė-Cibulskienė Leokadija, vyras Cibulskis Karolis, vaikai Bronius, Stefa irStepas.

Pakšys Mateušas ir Pakšytė Uršulė, iš Uužuožerių k., Anykščių vals.

Petraitienė Marytė, vyras Antanas, kilę iš ar nuo Kupiškio.

Perrikėnas.

Preikšaitis Jurgis, gimęs 1915 metais, gyvenęs Vokietijoje.

Schwartz-Antanaitienė Ignė Aida, ir vyras Antanaitis Petras.

Šmidtas Oskaras, sunus Luiso, iš Raseinių.

Šraderis Karolis, iš Kėdainių.

Stasiunienė-Juškienė Ona, duktė Jurgio, iš Biržų apskr.

Timiriazevienė-Kiseliovaitė Viera, ir brolis Kiseliovas Vladimiras, vk. Aleksandro, gyveno Sao Paulo, Brazilijoje.

Vaitkus Juozas, sun. Tado, iš Aukštašlynio k., Šimkaičių vals., Raseinių apskr, žmona Lionytė, iš Kaniukų k., Raudonės vals.

Verveckienė Magdalena, sesuo Surdokienės Konstancijos.

Vestartas Albertas ir sesuo Aldona, vaikai Aleksandro.

Vestartas Stanislovas, sun. Kazimiero.

Vodopalas Stasys.

Zibarkas Pranas, ir duktė Mildutė.

Amforowicz Nikodem, iš Jonydžių k., Skiemonių vals., Utenos ap.

Andziulevičiutė Marė, d. Prano, iš Žaliosios k., Liubavo vals., Marijampolės apskr.

Balčiunienė-Tintrytė Paulina, ir sunus Boleslovas, Karolis ir Mykolas.

Bilbokas, sunus ir duktė Juozo Bilboko, kilusio iš Želiosios kaimo, Liubavo vals., Marijampolės ap.

Giminės ar žinantieji apie tuos asmenis prašomi kreiptis į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA,
41 WEST 82-nd STREET,
NEW YORK 24, N. Y.

Naujiena!!!

Pinigai persiunčiami į Sov. Sąjungą, Lietuvą, Latviją, Estiją. Pilnai garantuojame ir oficialiai pristatome per 2 savaites — 100 rublių — $10. Persiuntimas atseina $5. Perlaidos didžiausia suma 50 dol., bet galima užsakyti perlaidų kiek norima.

GRAMERCY
744 Broad Street
Room 925
Newark, New Jersey
Licensed and Bonded by N. J. State Banking Com.

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

Lietuvišką Duoną,
Pyragus, Skanius Lietuviškus Surius ir kitus įvairius maisto produktus visuomet rasite musų krautuvėje. Kviečiame užeiti.
SUNBRITE DAIRY
8437 Jamaica Avenue,
(Prie Forest Parkway Stoties)
Woodhaven 21, N. Y.

Pati patikimiausia firma siuntiniams persiųsti į SSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitus kraštus yra
PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. INgersol 7-7272, INgersol 7-6465
Brooklyne įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.
Siuntiniai išsiunčiami skubiai.
PRIEMIMO PUNKTAS
NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540
MUSŲ SKYRIAI:
DETROIT 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave. TO. 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Ave. Tel. CHapel 7-5164
LOS ANGELES, CALIF., 121 S. Vermont Ave. DU. 5-6550
PHILADELPHIA 23, PA., 832 North 7th St. WA. 3-1747
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th St.. Tel. CR. 7-2126
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market St. MA. 2-6937

SĖJA
Tautinės demokratinės minties laikraštis.
SĖJA rašo visuomeniniais, kulturiniais, politiniais, Lietuvos laisvinimo ir kitais aktualiais klausimais.
SĖJA daug rašo apie SLA veiklą: apie jo veikėjus, vajus ir tt.
SĖJA taip pat rašo jaunimo bei studentų reikalais. Yra specialus skyrius "Vyvat Academia".
SĖJA 24 puslapių mėnesinis laikraštis eina penktus metus.
SĖJA metams kainuoja tik $3.00. Pusei metų — $1.50.
Rašykite šiuo adresu:
SĖJA, c/o MR. J. URBELIS,
1649 N. Broadway, Melrose Park, Illinois.

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863 INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį
NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.
PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis—pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.
ADRESAS: **"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA", 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q, Canada.**

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI
Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant geležinkeliu, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.
Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.
Kaina 75 Centai. Užsisakant adresuoti:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS
Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj
NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje —$9.00 metams, $5.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — $11.00 metams, $5.50 — pusei metų. Chicagoje — $10.00 metams, $5.50 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentui ir Iždininkui Pasirašymui Spalio 26 Dieną, 1957 Metų

Išmokėtos pomirtinės

VERONIKA ZIKMANTIENĖ, 13 kp., Minersville, Pa., gimus lapkričio 28, 1891 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 8, 1951 m., mirė rugsėjo 20, 1957 m. Velionės sunui, Alfonsui Zikmantui, pomirtinės išmokėta $500.00

FELIKSAS DOBROVOLSKIS, 30 kp., Scranton, Pa., gimęs lapkričio 10, 1886 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 8, 1918 m., mirė spalio 13, 1957 m. Velionio brolvaikiui, Peter Weiksner, pomirtinės išmokėta $300.00

MOTIEJUS PAUŽA, 52 kp., Mt. Carmel, Pa., gimęs sausio 16, 1886 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 25, 1910 m., mirė spalio 7, 1957 m. Velionio žmonai, Onai Paužienei, pomirtinės išmokėta .. $150.00

Viso $950.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $121,957.15

Išmokėtos ligoje pašalpos

M. GAILIUS, 53 kp., Chelsea, Mass. Sirgo 1 savaitę	$ 9.00
B. SIMAITIENĖ, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 8 s.	47.00
A. PALIONIS, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 4 s. ir 2 d.	32.00
V. BARTKUS, 92 kp., Courtney, Pa. Sirgo 5 s. ir 1 d.	55.00
J. KAMAITIS, 136 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 6 s. ir 4 d.	106.00
K. SIDABRAS, 191 kp., Cambridge, Mass. Sirgo 6 s.	36.00
A. AUKŠTAKALNIS, 210 kp., Williamstown, Pa. Sirgo 10 s. ir 3 d.	63.00
W. A. DONELLA, 211 kp., Mahanoy City, Pa. Sirgo 3 s. ir 5 d.	20.00
J. GERMAN, 252 kp., Muskegon, Mich. Sirgo 6 s. ir 1 d.	61.00
E. KAMINSKIENĖ, 252 kp., Muskegon, Mich. Sirgo 8 s.	48.00
D. DAUGINIENĖ, 278 kp., Ont., Canada. Sirgo 6 s. ir 2 d.	156.00
P. REKLAITIS, 285 kp., Linden, N. J. Sirgo 8 s.	90.00
R. VAITULEVIČIENĖ, 304 kp., Buffalo, N. Y. Sirgo 6 s. ir 4 d.	48.00
Viso	$771.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	$21,645.69

M. J. VINIKAS,
SLA Sekretorius

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

SIUNČIA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS S. S. S. R. RESPUBLIKAS
GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.
(Licensed by USSR.)
135 West 14th Street, New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Tarpe Sixth ir Seventh Avenues — arti visų požeminių traukinių)
FIRMA SUDARĖ SPECIALĘ SUTARTĮ SU INTURISTU, MASKVOJE
Siuntinius galima patiems atnešti asmeniškai, atsiųsti paštu, arba kitu budu, patogiu siuntėjui. Klijentai, gyveną už New Yorko ribų ir kurie atsiunčia siuntinius paštu, tuojau (atgal grįžtančiu paštu) gauna tikslų atsiųstų daiktų sąrašą ir pranešimą kiek persiuntimas kainuoja.
Siuntiniai atydžiai supakuojami ir išsiunčiame laike 48 valandų. Po kelių dienų siuntėjas gauna iš firmos oficialų JAV-bių pašto kvitą, kuris įrodo, kad siuntinys adresatui pasiųstas.
SVARBU: Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, apmokama čia, vietoje. Jusų artimieji ir draugai gauna siuntinį — dovaną be bet kokio mokesčio.
PRADŽIUGINKITE SAVO ARTIMUOSIUS SIUNTINIU KALĖDOMS!
Siuntinių Pristatymas Garantuotas!
Galima siųsti tik naujus daiktus. Siuntėjas gauna gavėjo pasirašytą kvitą.
Mūsų Šūkis: Ypatingas Dėmesys ir Mandagumas su Klijentais
Klijentų patogumui musų įstaigoje neribotas pasirinkimas medžiagų, odos, vaikams daiktų, skarelių, šalikų ir kitokių daiktų geriausios rušies prieinamomis kainomis.
Įstaiga atidaryta kasdien 9-6 val., sekmadieniais nuo 9 iki 4 val.
Informacijų klauskite: Tel. CHelsea 3-2583.
NEPAMIRŠKITE! Kad siuntinys nueitų prieš Kalėdas, jį reikia pasiųsti laike keilų ateinančių savaičių.